

مرکز مجاز امام صادق (علیه السلام)

اصول الفقه (مقدمه واجب)

مقدمه داخلیه - خارجیه

جلسه ۲۰۳

استاد نجار زاده

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

هدف از تقسیم مقدمه به داخلیه و خارجیه:

غرض از ذکر این تقسیم، آن است که بیان کنیم آیا نزاع در مقدمه واجب شامل مقدمه داخلیه نیز می‌شود یا اختصاص بمقدمه خارجیه دارد؟

جماعتی از اصولیون انکار کرده‌اند که نزاع شامل مقدمات داخلیه نیز باشد و مدرک ایشان در این انکار یکی از دو امر ذیل می‌باشد:

۱. بطور کلی مقدمه بودن جزء را انکار کرده، قائل شده‌اند: اساسا مرگب، نفس اجزاء بوده نه امری

غیر آن؛ پس چگونه اجزاء را مقدمه آن دانسته و وجود مرگب را موقوف به آنها بدانیم و این حکم از قبیل حکم به توقف داشتن شیئی بر نفس خود می‌باشد.

۲. بر فرض پذیرفته شود که جزء می‌تواند مقدمه باشد؛ ولی در عین حال، ائتصافش به وجوب

غیری مادامی که واجب نفسی است غیر ممکن می‌باشد؛ زیرا به حسب فرض جزء، جزء واجب

است که متّصف به وجوب نفسی می‌باشد و چون مرگب همان اجزاء بوده نه امر دیگری و لازمه

این کلام آن است که مرگب بر اجزائش منبسط شده و بدین ترتیب تمام اجزائش نیز دارای

وجوب نفسی باشند؛ لاجرم اگر جزء متّصف به وجوب غیري گردد، لازم می‌آید که دارای دو

وجوب باشد و این امر از مستحیلات می‌باشد؛ چون مستلزم آن است که در شیئی واحد دو لحاظ

متضادّ شده باشد.

نظر مصنف:

این مسئله از مسائل دقیقی است که فایده عملی ندارد، لذا به همین مقدار اکتفا نموده است.

مرکز مجاز امام صادق (علیه السلام)

مقدمه عقلی و شرعی:

مقدمه خارجیّه بر دو قسم است:

الف: مقدمه عقلیّه

عبارت است از هرامری که وجود واجب در واقع به آن موقوف بوده و عقل به تنهائی و بدون استعانت

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

از شرع آن را درك نماید؛ مانند موقوف بودن حجّ بر قطع مسافت و سفر نمودن.

ب: مقدمه شرعیّه

عبارت است از هرامری که واجب به آن موقوف بوده و عقل به تنهائی آنرا درك نکند؛ بلکه توقّف مزبور

از طریق شرع برای ما معلوم شده باشد؛ نظیر توقّف داشتن نماز بر طهارت و استقبال قبله و امثال اینها و

این امر را از این جهت شرط شرعی گویند که از نظر شارع، در مأموریه به عنوان شرط و قید اخذ شده

است؛ مانند: «لا صلوة الا بطهور»؛ از این روایت این طور استفاده می‌شود که طهارت برای نماز شرط

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

است.

غرض از ذکر این تقسیم

آن است که بیان کنیم آیا نزاع در مقدمه واجب شامل شرط شرعی نیز می‌باشد یا چنین نیست؟

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv